כיתה ט' | חינוך פיננסי | שיעור 13 מתוך 14 | 45 דק' | מתאים לממלכתי וממלכתי-דתי

% ריבית: המחיר של הכסף

🎯 מטרות השיעור

- להבין מהי ריבית ולמה משלמים או מקבלים אותה
- להבחין בין ריבית פשוטה לריבית דריבית ולחשב אותן
- להבין את הסכנה במינוס ובהלוואות יקרות

🚪 פתק כניסה (2 דקות)

בתחילת השיעור כל תלמיד עונה על פתק, בלי ציון:

1. מה עדיף: 500 ₪ היום או 550 ₪ בעוד שנה? למה?
2. חבר לווה מכם 100 ₪ לחודש. האם הייתם מבקשים בחזרה יותר? למה כן או לא?
3. חשבו: כמה זה 10% מ-2,000 ₪?

למורה: 1. אין תשובה אחת; פותח את הרעיון שלכסף היום יש ערך גבוה יותר, ושההפרש הוא כמו ריבית. 2. מחפשים את ההבנה שמי שמשאיל כסף מוותר עליו ולוקח סיכון, ולכן לפעמים מבקש תוספת: זו ריבית. 3. 200 ₪. חימום לחישובי הריבית. אין צורך לתקן עכשיו; הפתקים מראים למורה מה התלמידים כבר יודעים.

🔑 מושגי מפתח

ריבית
המחיר שמשלמים כדי להשתמש בכסף שאינו שלנו, או התמורה שמקבלים על כך שהשאלנו כסף.

ריבית זכות
ריבית שמקבלים על חיסכון.

ריבית חובה
ריבית שמשלמים על הלוואה או על מינוס.

ריבית פשוטה
ריבית שמחושבת כל פעם רק על הסכום ההתחלתי.

ריבית דריבית
ריבית שנצברת גם על ריבית מתקופות קודמות.

📖 הסבר למורה

כסף 'עולה כסף'. מי שלווה משלם ריבית, ומי שחוסך מקבל ריבית. ככל שהסיכון גבוה יותר, או שהתקופה ארוכה יותר, הריבית בדרך כלל גבוהה יותר. מינוס בחשבון הבנק הוא הלוואה לכל דבר, ולרוב יקרה במיוחד.

ריבית דריבית היא הכוח החזק ביותר בעולם הכסף: היא עובדת לטובתנו בחיסכון ארוך ונגדנו בחוב שמתגלגל. דוגמה דמיונית: 2,000 ₪ בריבית של 10% לשנה. בריבית פשוטה, אחרי 3 שנים יש 2,600 ₪. בריבית דריבית יש 2,662 ₪. ההבדל קטן בהתחלה וגדל מאוד עם השנים.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

1. פתק כניסה (2 דקות): התלמידים עונים על שלוש שאלות קצרות (ראו למעלה).
2. פתיחה: 'מה עדיף: לקבל 500 ₪ היום או 550 ₪ בעוד שנה?' הצבעה ודיון.
3. הסבר והדגמה על הלוח: ריבית פשוטה מול ריבית דריבית לאורך 5 שנים (מספרים דמיוניים).
4. בזוגות: חישובים בטבלה, ואז דיון: מה קורה לחוב שלא משלמים?
5. מילוי דף העבודה.
6. כרטיס יציאה (2 דקות). מי שסיים מוקדם: ★ חלק אקסטרה למתקדמים בדף העבודה.

💡 הערות למורה

מומלץ להשתמש במחשבון. כל שיעורי הריבית בשיעור דמיוניים ונועדו לתרגול בלבד.

❓ שאלות תרגול (בודקים בלחיצה)

1. מה ההבדל בין ריבית פשוטה לריבית דריבית?

- אין הבדל
- בדריבית הריבית נצברת גם על ריבית קודמת
- פשוטה תמיד גבוהה יותר
- דריבית רק בהלוואות

2. איזו הלוואה בדרך כלל יקרה יותר?

- הלוואה עם סיכון נמוך
- הלוואה עם סיכון גבוה
- אין קשר לסיכון
- הלוואה קצרה מאוד תמיד

3. 500 ₪ בריבית פשוטה של 10% לשנה. כמה יהיו אחרי שנתיים?

550 ₪ | 600 ₪ | 605 ₪ | 1,000 ₪

🎟️ כרטיס יציאה (2 דקות)

בסוף השיעור כל תלמיד כותב על פתק:

1. מה ההבדל בין ריבית פשוטה לריבית דריבית, במשפט אחד?
2. 1,000 ₪ בריבית פשוטה של 5% לשנה. כמה יהיו אחרי 2 שנים?

תשובות אפשריות: 1. בפשוטה הריבית מחושבת רק על הסכום ההתחלתי; בדריבית היא נצברת גם על ריבית מתקופות קודמות. 2. 50 ₪ לשנה, 100 ₪ בשנתיים: 1,100 ₪.

📝 בדף העבודה

פתק כניסה, 5 תרגילים, ★ חלק אקסטרה למתקדמים וכרטיס יציאה. מחוון מלא בעמוד השני. למתקשים יש דף עם תמיכה: מחסן מילים, שאלות הקפה ומשפטי פתיחה.

המידע כללי ואינו ייעוץ פיננסי או משפטי מותאם אישית. כל המספרים והשמות בשיעור דמיוניים.

מחוון: ריבית: המחיר של הכסף

🚪 **פתק כניסה:** 1. אין תשובה אחת; פותח את הרעיון שלכסף היום יש ערך גבוה יותר, ושההפרש הוא כמו ריבית. 2. מחפשים את ההבנה שמי שמשאיל כסף מוותר עליו ולוקח סיכון, ולכן לפעמים מבקש תוספת: זו ריבית. 3. 200 ₪. חימום לחישובי הריבית. לקבל כל תשובה סבירה; הפתק לא נבדק בציון.

1. ב. ריבית זכות
2. ב. הלוואה, ולרוב יקרה
3. ריבית לשנה: 120 ₪. אחרי 3 שנים: 4,000 ועוד 360 = 4,360 ₪.
4. אחרי שנה: 2,200 ₪. אחרי שנתיים: 2,200 ועוד 220 = 2,420 ₪.
5. כי הריבית נצברת גם על ריבית מתקופות קודמות (ריבית דריבית), ולכן החוב גדל כל תקופה יותר.

★ חלק אקסטרה למתקדמים

6. דריבית: 1,100 אחרי שנה; 1,210 אחרי שנתיים; 1,331 ₪ אחרי 3 שנים. פשוטה: 1,000 ועוד 300 = 1,300 ₪. ההפרש: 31 ₪.
7. א': 12 כפול 270 = 3,240 ₪; עלות 240 ₪. ב': 18 כפול 190 = 3,420 ₪; עלות 420 ₪. א' זולה יותר בסך הכול; ב' קלה יותר בכל חודש (190 ₪ במקום 270 ₪) אבל עולה 180 ₪ יותר.

🎟️ **כרטיס יציאה:** 1. בפשוטה הריבית מחושבת רק על הסכום ההתחלתי; בדריבית היא נצברת גם על ריבית מתקופות קודמות. 2. 50 ₪ לשנה, 100 ₪ בשנתיים: 1,100 ₪.

נכתב על ידי טאב · נוצר בבינה מלאכותית